

FI

FI

FI

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 16.3.2011
KOM(2011) 127 lopullinen

2011/0060 (CNS)

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUS

tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta laista sekä päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia vaikutuksia koskevissa asioissa

{KOM(2011) 125 lopullinen}
{KOM(2011) 126 lopullinen}
{SEK(2011) 327 lopullinen}
{SEK(2011) 328 lopullinen}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

1.1. Yleinen tausta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 67 artiklan 1 kohdassa todetaan, että unioni muodostaa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen, jolla kunnioitetaan perusoikeuksia sekä erilaisia oikeusjärjestelmiä. Saman artiklan 4 kohdan mukaan unioni helpottaa oikeussuojan saatavuutta muun muassa soveltamalla yksityisoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioistuinten päätösten ja muiden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta. Saman sopimuksen 81 artiklassa mainitaan erikseen toimenpiteet, joilla pyritään varmistamaan ”jäsenvaltioiden tuomioistuinten päätösten ja muiden päätösten vastavuoroinen tunnustaminen ja täytäntöönpano” sekä ”lainvalintaa ja tuomioistuimen toimivaltaa koskevien jäsenvaltioiden sääntöjen yhteensopivuus”. Tämän pohjalta on jo annettu useita säädöksiä, muun muassa asetus (EY) N:o 2201/2003, joissa ei kuitenkaan säädetä rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisista näkökohdista.

Neuvoston 30. marraskuuta 2000 hyväksymässä toimenpideohjelmassa tuomioiden vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toteuttamisesta siviili- ja kauppaoikeuden alalla¹ esitettiin säädöksen antamista tuomioistuinten toimivallasta, vastavuoroisesta tunnustamisesta ja päätösten täytäntöönpanosta asioissa, jotka koskevat ”aviovarallisuussuhteiden purkamista ja avoparien eron omistusoikeudellisia seurauksia”. Marraskuun 4. ja 5. päivänä 2004 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi Haagin ohjelman², jonka ensimmäiseksi tavoitteeksi vahvistettiin vuonna 2000 laaditun vastavuoroisen tunnustamisen ohjelman täytäntöönpano. Haagin ohjelmassa kehoitettiin komissiota laatimaan vihreä kirja ”aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lainsäädännön määrittämisestä, mukaan luettuna kysymys tuomioistuimen toimivallasta ja vastavuoroisesta tunnustamisesta” sekä antamaan vuoteen 2011 mennessä säädös tästä asiasta.

Eurooppa-neuvosto hyväksyi 11. joulukuuta 2009 Tukholman ohjelman, jossa esitetään vastavuoroisen tunnustamisen laajentamista koskemaan aviovarallisuussuhteita ja avioeron varallisuus oikeudellisia seurauksia.

Komissio julkaisi 27. lokakuuta 2010 asiakirjan ”Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2010 – Unionin kansalaisoikeuksien esteiden poistaminen”³. Katsauksessa mainitaan kansainvälisten pariin omistusoikeuksiin liittyvä epävarmuus, joka on suurimpia esteitä Euroopan unionin kansalaisten mahdollisuuksille käyttää EU:n heille myöntämiä oikeuksia oman jäsenvaltionsa ulkopuolella. Sen vuoksi komissio totesi katsauksessa ehdottavansa vuoden 2011 aikana säädöstä, jonka avulla helpotetaan sen selvittämistä, minkä maan tuomioistuimilla on toimivalta käsitellä kansainvälisen parin (aviopuolisoiden tai rekisteröidyn parisuhteen osapuolten) omistusoikeuksia ja minkä maan lakia sovelletaan näihin oikeuksiin.

¹ EYVL C 12, 15.1.2001, s. 1.

² EUVL C 53, 3.3.2005, s. 1.

³ KOM(2010) 603.

1.2. Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Henkilöiden liikkuvuuden lisääntyminen sisäraajattomalla alueella lisää merkittävästi eri jäsenvaltioista kotoisin olevien kansalaisten erilaisia liittoja ja johtaa siihen, että yhä useammat parit asuvat jäsenvaltiossa, jonka kansalaisia he eivät ole. Lisäksi pareilla on monesti omaisuutta useamman kuin yhden jäsenvaltion alueella. Consortium ASSER-UCL:n vuonna 2003 tekemässä selvityksessä⁴ korostettiin kansainvälisten pariin määrää EU:ssa sekä niitä käytännön ja juridisia ongelmia, joihin kansainvälisissä liitoissa elävät törmäävät omaisuuden hallinnan yhteydessä ja omaisuudenjaossa liiton hajoamisen tai toisen osapuolen kuoleman jälkeen. Vaikka yleisin parisuhteen muoto on avioliitto, myös muuntyyppiset liitot ovat yleistyneet. Tällaisia ovat esimerkiksi rekisteröidyt parisuhteet, joissa viranomaisen rekisteröi virallisesti kahden henkilön pysyvän liiton. Rekisteröidyn parisuhteen osapuolten ongelmat liittyvät usein siihen, että näiden liittojen varallisuus oikeudellisiin vaikutuksiin sovellettavat aineellisen oikeuden ja kansainvälisen yksityisoikeuden säännöt vaihtelevat suuresti.

Rekisteröidyn parisuhteen ja avioliiton erityispiirteiden sekä näiden liittojen erilaisten oikeudellisten seurausten vuoksi komissio esittää kaksi asetusehdotusta: toinen ehdotus koskee tuomioistuimen toimivaltaa, sovellettavaa lakia sekä päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia vaikutuksia koskevissa asioissa ja toinen ehdotus tuomioistuimen toimivaltaa, sovellettavaa lakia sekä päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa.

Tällä ehdotuksella pyritään luomaan Euroopan unioniin selkeä oikeudellinen kehys, joka kattaa toimivaltaisen tuomioistuimen määrittämisen ja rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisiin näkökohtiin sovellettavan lain. Lisäksi ehdotuksella pyritään helpottamaan päätösten ja asiakirjojen liikkuvuutta jäsenvaltioiden välillä.

2. KUULEMISEN TULOKSET – VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Ennen tämän ehdotuksen laatimista jäsenvaltioita, muita toimielimiä ja suurta yleisöä kuultiin laajasti. Komissio julkaisi vuonna 2003 tehdyn selvityksen jatkotoimena 17. heinäkuuta 2006 aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lainsäädännön määräytymisestä ja erityisesti tuomioistuimen toimivallasta ja vastavuoroisesta tunnustamisesta vihreän kirjan⁵, jolla käynnistettiin asiasta laajamittainen kuuleminen. Komissio perusti asiantuntijaryhmän ”PRM/III” valmistelevaan ehdotusta. Asiantuntijaryhmä, johon kuului erilaisia eurooppalaisia oikeusperinteitä edustavia useiden ammattialojen ihmisiä, kokoontui viisi kertaa vuosina 2008–2010. Lisäksi komissio järjesti 28. syyskuuta 2009 julkisen kuulemisen, johon osallistui satakunta henkilöä. Näkemysten vaihto vahvisti, että alalla tarvitaan EU:n säädöstä, joka kattaa tuomioistuimen toimivallan, sovellettavan lain sekä päätösten tunnustamisen ja täytäntöönpanon. Kansallisten asiantuntijoiden kanssa järjestettiin 23. maaliskuuta 2010 kokous, jossa keskusteltiin valmisteilla olevan ehdotuksen pääkohdista.

⁴ ”Étude sur les régimes matrimoniaux des couples mariés et sur le patrimoine des couples non mariés dans le droit international privé et dans le droit interne des Etats membres de l'Union”, Consortium ASSER-UCL, http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm.

⁵ KOM(2006) 400.

Lopuksi komissio laati selvityksen, jossa arvioitiin sekä rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia vaikutuksia koskevan asetusehdotuksen että aviovarallisuussuhteita koskevan asetusehdotuksen vaikutuksia. Vaikutusten arviointi on tämän ehdotuksen liitteenä.

3. EHDOTUKSEEN LIITTYVÄT OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

3.1. Oikeusperusta

Tämän ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artiklan 3 kohta, jossa neuvostolle annetaan toimivalta säätää Euroopan parlamenttia kuultuaan perheoikeudellisista toimenpiteistä, joilla on rajatylittäviä vaikutuksia.

Kuten aviovarallisuussuhteiden kohdalla, parisuhteen osapuolten keskinäisten sekä osapuolten ja kolmansien välisten varallisuus oikeudellisten suhteiden syntyminen edellyttää rekisteröidyn parisuhteen olemassaoloa. Rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudelliset vaikutukset muodostuvat parisuhteen rekisteröinnin yhteydessä, aivan kuten aviovarallisuussuhteet syntyvät avioliiton solmimishetkellä ja häviävät avioliiton purkautuessa. Rekisteröidessään virallisesti parisuhteensa osapuolet sitoutuvat keskenään vakaaseen ja oikeudellisesti tunnustettuun suhteeseen. Suurin osa niistä jäsenvaltioista, joiden lainsäädännössä on rekisteröityä parisuhdetta koskevia säännöksiä, rinnastaa tämän liiton mahdollisuuksien mukaan avioliittoon.

Tällä ehdotuksella pyritään luomaan kattavat kansainvälisen yksityisoikeuden säännöt, joita sovelletaan rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisiin näkökohtiin. Ehdotus koskee tuomioistuimen toimivaltaa, sovellettavaa lakia sekä päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia näkökohtia koskevissa asioissa. Ehdotukseen sisältyviä sääntöjä sovelletaan pelkästään valtioiden rajat ylittävissä tilanteissa. Näin ollen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artiklan 3 kohdassa määrätty edellytys rajatylittävistä vaikutuksista täyttyy.

3.2. Toissijaisuusperiaate

Ehdotuksen tavoitteet voidaan saavuttaa vain rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia näkökohtia koskevin yhteisin säännöin, joiden on oltava oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden takia identtiset. Jäsenvaltioiden yksipuoliset toimet olisivat siksi ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa. Asiasta ei ole tehty kansainvälisiä yleissopimuksia lukuun ottamatta 5. syyskuuta 2007 tehtyä kansainvälisen väestörekisteritoimikunnan yleissopimusta rekisteröityjen parisuhteiden tunnustamisesta. Kyseinen sopimus koskee kuitenkin pelkästään parisuhteiden tunnustamista, eikä se ole vielä tullut voimaan. Sen takia sopimuksella ei voida poistaa niitä laajoja ongelmia, jotka ovat käyneet ilmi vaikutusten arvioinnin ja julkisen kuulemisen yhteydessä ja jotka tällä ehdotuksella on tarkoitus ratkaista. Kansalaisille aiheutuvien ongelmien luonteen ja laajuuden vuoksi tavoitteet voidaan saavuttaa vain unionin tasolla.

3.3. Suhteellisuusperiaate

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen, sillä se rajoittuu yksinomaan siihen, mikä on tarpeen tavoitteiden saavuttamiseksi. Ehdotuksella ei yhdenmukaisteta jäsenvaltioiden lainsäädäntöä, joka koskee rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia näkökohtia. Ehdotus ei myöskään vaikuta rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisten vaikutusten päättyessä sovellettavaan verotukseen, josta säädetään jäsenvaltioiden kansallisissa laeissa. Ehdotus

ei aiheuta kansalaisille taloudellista tai hallinnollista raskautta, ja sen odotetaan lisäävän asianomaisten kansallisten viranomaisten hallinnollista raskautta vain vähän.

3.4. Vaikutus perusoikeuksiin

Kuten tiedonannossa ”Euroopan unionin strategia perusoikeuskirjan panemiseksi tehokkaasti täytäntöön”⁶ edellytetään, komissio on tarkistanut, että ehdotuksessa kunnioitetaan perusoikeuskirjassa vahvistettuja oikeuksia.

Ehdotus ei heikennä perusoikeuskirjan 7 artiklassa säädettyä oikeutta yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen eikä 9 artiklassa vahvistettua oikeutta solmia avioliitto ja perustaa perhe kansallisten lakien mukaisesti.

Ehdotuksella vahvistetaan perusoikeuskirjan 17 artiklassa säädettyä omistusoikeutta. Kun rekisteröidyn parisuhteen osapuolet voivat ennakoida omaisuuteensa sovellettavan lainsäädännön, he voivat paremmin hyödyntää omistusoikeuttaan.

Komissio on tarkastanut myös, että ehdotuksen osalta on otettu huomioon perusoikeuskirjan 21 artikla, jossa kielletään kaikenlainen syrjintä.

Ehdotetut säännökset parantavat kansalaisten ja erityisesti rekisteröidyssä parisuhteessa elävien henkilöiden oikeussuojaa EU:ssa. Lisäksi säännöksillä edistetään perusoikeuskirjan 47 artiklan täytäntöönpanoa; kyseinen artikla turvaa oikeuden tehokkaiseen oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen. Toimivaltaista tuomioistuinta koskevien objektiivisten valintakriteerien ansiosta vältetään rinnakkaiset menettelyt ja estetään aktiivisempaa osapuolta kiirehtimästä asian viemistä valitsemaansa tuomioistuimeen.

3.5. Sääntelytavan valinta

Oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden vuoksi tarvitaan selkeät ja yhtenäiset säännökset, minkä vuoksi paras sääntelytapa on asetus. Ehdotetut säännökset, jotka koskevat tuomioistuimen toimivaltaa, sovellettavaa lakia ja päätösten liikkuvuutta, ovat yksityiskohtaisia ja täsmällisiä, eikä niitä tarvitse saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä. Oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden tavoitteet vaarantuisivat, jos jäsenvaltioilla olisi säännösten täytäntöönpanossa harkintavaltaa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET, LAINSÄÄDÄNNÖN YKSINKERTAISTAMINEN JA JOHDONMUKAISUUS SUHTEESSA UNIONIN MUUHUN POLITIIKKAAN

4.1. Talousarviovaikutukset

Ehdotuksella ei ole vaikutusta unionin talousarvioon.

4.2. Yksinkertaistaminen

Yhdenmukaistamalla toimivaltasääntöjä voidaan merkittävästi yksinkertaistaa menettelyjä: yhteisten sääntöjen pohjalta voidaan määrittää tuomioistuin, joka on toimivaltainen käsittelemään rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisiin näkökohtiin liittyviä asioita. Laajentamalla niiden tuomioistuinten toimivaltaa, jotka käsittelevät toisen osapuolen kuolemasta aiheutuvaa

⁶ Komission tiedonanto KOM(2010) 573, 19.10.2010.

perintöasiaa EU:n tulevan säädöksen mukaisesti tai osapuolten eroa, kattamaan myös parisuhteisiin liittyviä varallisuus oikeudellisia näkökohtia koskevat asiat helpotetaan kansalaisten asemaa, sillä sama tuomioistuin käsittelee heidän tilannettaan kokonaisuudessaan.

Lainvalintasääntöjen yhdenmukaistaminen yksinkertaistaa menettelyjä huomattavasti selkeyttämällä sovellettavan lain määräytymistä.

Lisäksi ehdotetut säännöt, jotka koskevat tuomioistuinten päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa, helpottavat päätösten liikkuvuutta jäsenvaltioiden välillä.

4.3. Johdonmukaisuus suhteessa unionin muuhun politiikkaan

Tämä ehdotus liittyy komission käynnistämään hankkeeseen niiden esteiden poistamiseksi, jotka estävät EU:n kansalaisia käyttämästä unionin heille myöntämiä oikeuksia, kuten edellä mainitussa asiakirjassa ”Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2010” todetaan.

5. ARTIKLA KOHTAISET PERUSTELUT

5.1. I luku: Soveltamisala ja määritelmät

1 artikla

Rekisteröidyn parisuhteen oikeusvaikutukset yksilöihin on jätetty asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, ja asetuksessa säädetään pelkästään rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisista näkökohdista. Varallisuus oikeudelliset näkökohdat kattavat parisuhteen osapuolten omaisuuden hoitoon liittyvät kysymykset ja omaisuuden jakoon liittyvät kysymykset liiton hajoamisen tai toisen osapuolen kuoleman jälkeen.

Asetusehdotuksen soveltamisalaa määritettäessä näytti parhaimmalta vaihtoehdolta luetella kattavasti kaikki ne osa-alueet, jotka jäävät asetuksen ulkopuolelle. Asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle on siten jätetty kaikki kysymykset, joista säädetään muissa unionin asetuksissa, kuten elatusvelvoitteet⁷ erityisesti parisuhteen osapuolten välillä sekä lahjoitusten pätevyys ja vaikutukset⁸. Myös perintöoikeuteen liittyvät kysymykset on jätetty asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

Asetus ei vaikuta omaisuutta koskevien esineoikeuksien luonteeseen, esineiden ja oikeuksien laadun määrittelyyn tai näiden oikeuksien haltijan etuoikeuksien määrittelyyn. Asetuksen soveltamisalaan eivät kuulu myöskään esineoikeuksien julkivarmistamistoimet, kuten kiinteistörekisterin ylläpito ja se, mitä vaikutuksia sillä on, että esine kirjataan tai jätetään kirjaamatta rekisteriin.

⁷ Niistä säädetään asetuksessa (EY) N:o 4/2009 (EUVL L 7, 10.1.2009, s. 1).

⁸ Niistä säädetään asetuksessa (EY) N:o 593/2008 (EUVL L 177, 4.7.2008, s. 6).

2 artikla

Eräiden asetuksessa käytettyjen käsitteiden määritelmässä on johdonmukaisuuden ja ymmärrettävyyden sekä yhdenmukaisen täytäntöönpanon vuoksi noudatettu unionin muita säädöksiä, joita jo sovelletaan tai joiden käsittely on vielä kesken.

Asetuksen kohde eli rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudelliset vaikutukset on määritelty tarkoittamaan pelkästään parisuhteen osapuolten keskinäisiä tai osapuolten ja kolmansien välisiä varallisuus oikeudellisia suhteita, jotka perustuvat parisuhteen virallistamiseen rekisteröimällä.

Asetuksessa määritelty tuomioistuimen käsite sisältää myös viranomaiset, jotka tuomioistuin on valtuuttanut tai nimennyt hoitamaan tiettyjä tehtäviä. Samalla näiden viranomaisten laatimat asiakirjat voidaan rinnastaa tuomioistuinten päätöksiin toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvan tunnustamisen ja täytäntöönpanon osalta.

5.2. II luku: Toimivalta

Rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia vaikutuksia koskevat oikeudenkäyntimenettelyt liittyvät usein vaikutusten lakkaamiseen parisuhteen päättyessä joko toisen osapuolen kuoleman tai osapuolten eron johdosta.

Asetuksen tavoitteena on, että kaikki kansalaisia koskevat oikeudelliset menettelyt, jotka liittyvät toisiinsa, käsiteltäisiin saman jäsenvaltion tuomioistuimissa. Sitä varten asetuksella pyritään varmistamaan, että säännöt, jotka koskevat parisuhteiden varallisuus oikeudellisia näkökohtia käsittelevien tuomioistuinten toimivallan määrittämistä, vastaavat muissa, nykyisissä tai suunnitteilla olevissa EU:n säädöksissä olevia sääntöjä.

3 artikla

Niiden jäsenvaltion tuomioistuinten toimivalta, jotka ovat alueellisesti toimivaltaisia käsittelemään perinnönjakokysymyksiä toisen osapuolen kuoltua *[toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten ja virallisten asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönnotosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston]* asetuksen (EU) N:o .../... säännösten nojalla, laajennetaan kattamaan myös rekisteröidyn parisuhteen varallisuus oikeudellisten vaikutusten purkamisen perintötilanteen alkamisen johdosta.

Kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimilla on kuitenkin mahdollisuus luopua toimivallan laajentamisesta, jos jäsenvaltion kansallisessa laissa ei säädetä rekisteröidyistä parisuhteista.

4 artikla

Jotta se jäsenvaltion tuomioistuin, jossa osapuolet hakevat eroa, voi käsitellä kaikkia eroon liittyviä näkökohtia eikä osapuolten tarvitse aloittaa menettelyjä eri oikeusasteissa useissa jäsenvaltioissa, voidaan niiden jäsenvaltion tuomioistuinten toimivalta, jotka käsittelevät rekisteröidyn parisuhteen purkamista tai pätemättömäksi julistamista, laajentaa kattamaan rekisteröidyn parisuhteen purkamisesta tai pätemättömäksi julistamisesta aiheutuvat varallisuus oikeudelliset vaikutukset, jos osapuolet ovat sopineet asiasta.

5 artikla

Asetuksessa määritetään lisäksi toimivaltasäännöt, joita sovelletaan muissa tapauksissa ja erityisesti perintöasioita tai eroa koskevien menettelyjen ulkopuolella. Tässä artiklassa luetellaan tärkeysjärjestyksessä liittymäperusteet, joiden nojalla voidaan määrittää se jäsenvaltio, jonka tuomioistuimilla on toimivalta käsitellä rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia näkökohtia koskevat menettelyt.

Ehdotetut perusteet ovat osapuolten yhteinen asuinpaikka, osapuolten viimeinen yhteinen asuinpaikka, jos jompikumpi asuu siellä edelleen, sekä vastaajan asuinpaikka. Edellä lueteltujen perusteiden mukaisesti määräytyvän jäsenvaltion tuomioistuimet voivat – kuten 3 ja 4 artiklassa todetaan – luopua toimivallasta, jos jäsenvaltion kansallisessa laissa ei säädetä rekisteröidyistä parisuhteista. Sen vuoksi 5 artiklassa säädetty viimeinen liittymäperuste on sen jäsenvaltion toimivalta, jossa parisuhde on rekisteröity.

6 artikla

Tämän artiklan nojalla määritellään se jäsenvaltio, jonka tuomioistuimet voivat poikkeuksellisesti käsitellä asian silloin kun minkään muun jäsenvaltion tuomioistuimilla ei ole toimivaltaa edeltävien artiklojen nojalla. Tällä säännöksellä turvataan parisuhteen osapuolten ja kolmansien oikeussuoja silloin kun jommallakummalla tai kummallakin osapuolella on omaisuutta kyseisen jäsenvaltion alueella ja kumpikin osapuoli on kyseisen jäsenvaltion kansalainen.

5.3. III luku: Sovellettava laki

15 artikla

Koska rekisteröityä parisuhdetta koskevat jäsenvaltioiden kansalliset säännökset poikkeavat toisistaan, on perusteltua sisällyttää asetukseen periaate, jonka mukaan rekisteröidyn parisuhteen varallisuus oikeudellisiin vaikutuksiin sovelletaan sen valtion lakia, jossa parisuhde on rekisteröity. Tämä periaate vastaa rekisteröityjä parisuhteita koskevia jäsenvaltioiden säännöksiä, joiden perusteella on yleensä sovellettava sen valtion lakia, jossa parisuhde on rekisteröity, ja joissa osapuolille ei anneta mahdollisuutta valita minkään muun valtion lakia, vaikka he muuten voivat tehdä vapaasti keskenään sopimuksia.

Tämän periaatteen nojalla kaikkeen osapuolten omaisuuteen, joka kuuluu rekisteröidyn parisuhteen varallisuus oikeudellisten vaikutusten piiriin, sovelletaan yhtä ainoaa lakia riippumatta omaisuuden muodosta tai sijainnista.

16 artikla

Edellisessä artiklassa säädettyä lainvalintasääntöä sovelletaan kaikkiin rekisteröidyn parisuhteen muotoihin riippumatta siitä, missä valtiossa parisuhde on solmittu, eikä siis pelkästään jäsenvaltioissa rekisteröityihin parisuhteisiin.

17 artikla

Tässä artiklassa on otettu huomioon kunkin jäsenvaltion kansainvälisesti pakottavat säännökset ja erityisesti puolisoiden yhteisenä kotina käytetyn asunnon suoja. Artiklan nojalla on mahdollista soveltaa valtion omaa lakia toisen valtion lain sijaan. Näin ollen jäsenvaltio, jonka alueella puolisoiden yhteisenä kotina käytetty asunto sijaitsee, voi tätä suojatakseen soveltaa omia säännöksiään. Kyseinen valtio voi poikkeuksellisesti soveltaa omaa lakiaan kaikkiin alueellaan asuviin henkilöihin sen sijaan, että sovellettaisiin säännöksiä, jotka perustuvat kyseisen henkilön jossakin toisessa jäsenvaltiossa solmimaan parisuhteeseen.

5.4. IV luku: Tunnustaminen, täytäntöönpanokelpoisuus ja täytäntöönpano

Ehdotuksessa säädetään rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia vaikutuksia koskevien päätösten, virallisten asiakirjojen ja tuomioistuimissa tehtyjen sovintojen vapaasta liikkuvuudesta. Ehdotuksella varmistetaan näin vastavuoroinen tunnustaminen, joka perustuu Euroopan unionin jäsenvaltioiden keskinäiseen luottamukseen.

Vapaa liikkuvuus tarkoittaa sitä, että toisessa jäsenvaltiossa tehdyt päätökset ja laaditut viralliset asiakirjat sekä toisen jäsenvaltion tuomioistuimissa tehdyt sovinnot tunnustetaan ja pannaan täytäntöön yhdenmukaisella menettelyllä. Tämä menettely korvaa jäsenvaltioissa tällä hetkellä käytössä olevat kansalliset menettelyt. Myös tunnustamatta jättämisen tai täytäntöönpanosta kieltäytymisen perusteet yhtenäistetään eurooppalaisella tasolla, ja ne on vähennetty minimiin. Uudet perusteet korvaavat jäsenvaltioissa tällä hetkellä käytössä olevat, vaihtelevat ja usein laajemmat perusteet.

Päätökset

Ehdotetut säännökset, jotka koskevat päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa, ovat yhdenmukaiset perintöasioiden osalta ehdotettujen säännösten kanssa. Sen vuoksi niissä viitataan siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa edelleen sovellettavaan eksekvatuurimenettelyyn. Kaikki jossakin jäsenvaltiossa tehdyt päätökset tunnustetaan muissa jäsenvaltioissa ilman eri menettelyä. Kantajan on täytäntöönpanoa varten käynnistettävä täytäntöönpanojäsenvaltiossa menettely, jonka perusteella päätös julistetaan täytäntöönpanokelpoiseksi. Menettely on yksipuolinen ja käsittää alkuvaiheessa pelkästään asiakirjojen tarkistamisen. Tuomari tarkastelee mahdollisia kieltäytymisperusteita vasta myöhemmin, jos vastaaja vastustaa täytäntöönpanoa. Kieltäytymisperusteilla varmistetaan vastaajien oikeuksien riittävä suojelu.

Nämä säännökset edustavat merkittävää edistysaskelta suhteessa nykytilanteeseen. Tällä hetkellä päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään jäsenvaltioiden kansallisissa laissa sekä eräiden jäsenvaltioiden kahdenvälisissä sopimuksissa. Sen vuoksi menettelyt ja asiakirjat, joita vaaditaan täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista varten, samoin kuin ulkomaisten päätösten tunnustamisesta kieltäytymisen perusteet vaihtelevat jäsenvaltiosta toiseen.

Kuten edellä todetaan, tämä asetus on ensimmäinen rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia vaikutuksia koskeva toimenpide, ja se liittyy perheoikeuteen (ks. 3.1 kohta). Tämä tausta huomioon ottaen päätösten vapaaseen liikkuvuuteen sovelletaan eksekvatuurimenettelyä sellaisena kuin siitä säädetään Bryssel I -asetuksessa⁹.

⁹ EYVL L 12, 16.1.2001, s. 1.

Muiden alojen tapaan välivaiheen menettelyjen (eksekvatuuri) poistamista voidaan kuitenkin harkita sen jälkeen kun on arvioitu tässä asetuksessa olevien säännösten toimivuus ja kun oikeudellinen yhteistyö rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia vaikutuksia koskevista asioista on edistynyt riittävästi.

Tehtävään valtuutettujen tai nimettyjen viranomaisten tekemät asiakirjat rinnastetaan tämän asetuksen 2 artiklassa olevan tuomioistuimen määritelmän mukaisesti päätöksiin, ja niihin sovelletaan tämän luvun säännöksiä tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta.

Viralliset asiakirjat

Koska virallisilla asiakirjoilla on suuri käytännön merkitys rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia näkökohtia koskevista asioista ja koska on voitava varmistaa, että asetus on johdonmukainen muiden tätä alaa koskevien unionin säädösten kanssa, asetuksessa olisi säädettävä kyseisten asiakirjojen tunnustamisesta niiden vapaan liikkuvuuden takaamiseksi.

Virallisten asiakirjojen tunnustaminen merkitsee, että asiakirjoilla on sekä sisältönsä että niihin kirjattujen tosiasioiden puolesta sama oikeusvaikutus ja että asiakirjojen oletetaan olevan aitoja ja täytäntöönpanokelpoisia aivan kuin niiden alkuperämaassa.

5.5. V luku: Oikeusvaikutukset suhteessa kolmansiin

Näillä säännöksillä pyritään sovittamaan yhteen toisaalta rekisteröidyn parisuhteen osapuolten oikeusvarmuus suhteissa kolmansiin ja toisaalta kolmansien suojelu sellaisen säännöksen soveltamiselta, jota nämä eivät olisi voineet tuntea tai ennakoida. Sen vuoksi jäsenvaltioille annetaan lupa säätää alueellaan asuvan rekisteröidyn parisuhteen osapuolen ja kolmannen välisten oikeustoimien osalta, että osapuoli voi vedota rekisteröidyn parisuhteensa varallisuus oikeudellisiin näkökohtiin sovellettaviin sääntöihin ainoastaan silloin kun varallisuus oikeudelliset näkökohdat on julkaistu kyseisessä valtiossa tai kun kolmas on ollut tai hänen olisi pitänyt olla niistä tietoinen.

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUS

tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta laista sekä päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia vaikutuksia koskevissa asioissa

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 81 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon¹⁰,

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹¹,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon¹²,

noudattaa erityistä lainsäätämisyhteistyötä,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unioni on ottanut tavoitteekseen toteuttaa ja kehittää vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaa aluetta, jossa taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus. Tällaisen alueen luomiseksi asteittain unionin on määrä toteuttaa toimenpiteitä, jotka koskevat oikeudellista yhteistyötä yksityisoikeudellisissa asioissa, joiden vaikutukset ulottuvat valtioiden rajojen yli.
- (2) Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 kokoontunut Eurooppa-neuvosto vahvisti, että tuomioiden ja oikeusviranomaisten muiden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaate on yksityisoikeuden alan oikeudellisen yhteistyön kulmakivi, ja kehotti neuvostoa ja komissiota hyväksymään toimenpideohjelman tämän periaatteen täytäntöön panemiseksi.
- (3) Neuvosto hyväksyi 30 päivänä marraskuuta 2000 luonnoksen toimenpideohjelmaksi tuomioiden vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toteuttamisesta siviili- ja kauppaoikeuden alalla¹³. Ohjelmassa määritellään lainvalintasääntöjen

¹⁰ EUVL C [...], [...], s. [...].

¹¹ EUVL C [...], [...], s. [...].

¹² EUVL C [...], [...], s. [...].

¹³ EYVL C 12, 15.1.2001, s. 1.

yhdenmukaistamistoimet, joilla on tarkoitus helpottaa tuomioiden vastavuoroista tunnustamista. Lisäksi siinä esitetään laadittavaksi yksi tai useampi säädös vastavuoroisesta tunnustamisesta asioissa, jotka koskevat aviovarallisuussuhteita ja avoparien eron varallisuus oikeudellisia seurauksia.

- (4) Brysselissä 4 ja 5 päivänä marraskuuta 2004 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi uuden ohjelman nimeltä ”Haagin ohjelma: vapauden, turvallisuuden ja oikeuden lujittaminen Euroopan unionissa”¹⁴. Tässä ohjelmassa neuvosto kehotti komissiota laatimaan vihreän kirjan aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lainsäädännön määräytymisestä, mukaan luettuna kysymys tuomioistuimen toimivallasta ja vastavuoroisesta tunnustamisesta. Ohjelmassa korostettiin, että tätä alaa koskeva säädös olisi annettava vuoteen 2011 mennessä.
- (5) Komissio antoi 17 päivänä heinäkuuta 2006 vihreän kirjan aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lainsäädännön määräytymisestä ja erityisesti tuomioistuimen toimivallasta ja vastavuoroisesta tunnustamisesta¹⁵. Vihreällä kirjalla käynnistettiin laaja kuuleminen kaikista niistä ongelmista, joita pareilla on yhteisen omaisuuden jakotilanteissa eurooppalaisessa ympäristössä, sekä mahdollisista oikeudellisista ratkaisukeinoista. Lisäksi vihreässä kirjassa käsiteltiin kaikkia niitä kansainvälisen yksityisoikeuden alaan kuuluvia kysymyksiä, jotka koskettavat muunlaisessa suhteessa kuin avioliitossa eläviä pareja ja varsinkin rekisteröidyn parisuhteen osapuolia, sekä heitä erityisesti koskettavia kysymyksiä.
- (6) Vuonna 2009 hyväksytyssä Tukholman ohjelmassa¹⁶, jossa määritellään komission työohjelma vuosiksi 2010–2014, todetaan, että vastavuoroista tunnustamista olisi laajennettava puolisoitten erilleen muuttamisen varallisuus oikeudellisiin seurauksiin.
- (7) Komissio hyväksyi 27 päivänä lokakuuta 2010 asiakirjan ”Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2010 – Unionin kansalaisoikeuksien esteiden poistaminen”¹⁷ ja ilmoitti siinä aikovansa esittää säädösehdotuksen, jonka avulla voidaan poistaa henkilöiden vapaata liikkuvuutta haittaavat esteet ja erityisesti ne ongelmat, joita pareilla on omaisuutensa hoidossa tai omaisuudenjaossa.
- (8) Koska avioliitto ja rekisteröity parisuhde ovat luonteeltaan erilaisia liittoja ja niihin sovelletaan eri periaatteita, on perusteltua laatia kaksi säädöstä, joista toisella säännellään aviovarallisuussuhteita ja toisella eli tällä asetuksella rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia näkökohtia.
- (9) Jäsenvaltioiden lainsäädännöissä tulkitaan eri tavoin muita parisuhteiden muotoja kuin avioliittoa, joten olisi tehtävä ero toisaalta niiden parien välillä, jotka ovat virallistaneet liittonsa viranomaisen suorittamalla parisuhteen rekisteröinnillä, ja toisaalta niiden parien välillä, jotka elävät yhdessä ilman suhteen virallistamista. Vaikka eräissä jäsenvaltioissa on jälkimmäisiä liittoja koskevia sääntöjä, on nämä liitot kuitenkin erotettava virallisesti rekisteröidyistä parisuhteista, joiden erityispiirteet voidaan parisuhteen virallisen luonteen ansiosta ottaa huomioon ja määrittää niihin sovellettavia sääntöjä unionin säädöksessä.

¹⁴ EUVL C 53, 3.3.2005, s. 1.

¹⁵ KOM(2006) 400.

¹⁶ Tukholman ohjelma – Avoin ja turvallinen Eurooppa kansalaisia ja heidän suojeluaan varten (EUVL C 115, 4.5.2010, s. 1).

¹⁷ KOM(2010) 603.

Sisämarkkinoiden toiminnan parantamiseksi olisi poistettava esteet, jotka haittaavat parisuhteensa rekisteröineiden henkilöiden vapaata liikkuvuutta, ja erityisesti ongelmat, joita näillä pareilla on omaisuutensa hoidossa tai omaisuudenjaossa. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tähän asetukseen kootaan säännökset tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten ja virallisten asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisten näkökohtien oikeusvaikutuksista suhteessa kolmansiin.

- (10) Tämä asetus koskee rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisiin vaikutuksiin liittyviä kysymyksiä. Rekisteröidyn parisuhteen käsitettä sivutaan vain siltä osin kuin se on tarpeen tämän asetuksen kannalta. Käsitteen täsmällinen sisältö määritellään jäsenvaltioiden kansallisissa laeissa.
- (11) Asetuksen soveltamisalan olisi katettava kaikki rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia näkökohtia koskevat yksityisoikeudelliset kysymykset, jotka liittyvät osapuolten omaisuuden hoitoon ja omaisuudenjakoon parisuhteen purkauduttua tai toisen osapuolen kuoltua.
- (12) Koska rekisteröityjen parisuhteiden osapuolten elatusvelvollisuuksista säädetään jo toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa 18 päivänä joulukuuta 2008 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 4/2009¹⁸, ne olisi jätettävä tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, aivan kuten lahjoitusten pätevyyttä ja vaikutuksia koskevat kysymykset, joista säädetään sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 17 päivänä kesäkuuta 2008 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 593/2008¹⁹.
- (13) Tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle olisi lisäksi jätettävä jäsenvaltioiden kansallisissa laeissa mahdollisesti esiintyvien esineoikeuksien luonnetta ja tällaisten oikeuksien julkivarmistamista koskevat kysymykset, jotka eivät kuulu myöskään *[toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten ja virallisten asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston]* asetuksen (EU) N:o .../...²⁰ soveltamisalaan. Sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jossa toisella tai kummallakin osapuolella on omaisuutta, voivat toteuttaa esineoikeudellisia toimenpiteitä, jotka liittyvät erityisesti omaisuutta koskevan omistusoikeuden siirtymisen merkitsemiseen rekistereihin, jos kyseisen jäsenvaltion laissa tätä edellytetään.
- (14) Jotta voidaan edistää hyvää oikeudenkäyttöä ja helpottaa parisuhteensa rekisteröineiden henkilöiden omaisuudenjakoa toisen osapuolen kuoltua, olisi toimivalta kyseisen parisuhteen varallisuus oikeudellisia näkökohtia osapuolen kuoleman jälkeen koskevissa kysymyksissä annettava niille jäsenvaltion tuomioistuimille, joilla on toimivalta käsitellä ensin kuolleen osapuolen jättämään perintöön liittyviä asioita *[toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten ja virallisten asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston]* asetuksen (EU) N:o .../... nojalla.

¹⁸ EUVL L 7, 10.1.2009, s. 1.

¹⁹ EUVL L 177, 4.7.2008, s. 6.

²⁰ EUVL L [...], [...], s. [...].

- (15) Asetuksessa olisi lisäksi säädettävä mahdollisuudesta laajentaa rekisteröidyn parisuhteen purkamista tai pätemättömäksi julistamista koskevaa hakemusta käsittelevien jäsenvaltion tuomioistuinten toimivalta kattamaan myös rekisteröidyn parisuhteen varallisuus oikeudellisia näkökohtia koskevat kysymykset, jotka liittyvät mainittuun hakemukseen, jos osapuolet ovat sopineet asiasta.
- (16) Muissa tapauksissa olisi asetuksen nojalla voitava säilyttää, tärkeysjärjestyksessä lueteltujen liittymäperusteiden mukaisesti, jäsenvaltion tuomioistuinten alueellinen toimivalta käsitellä rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia näkökohtia koskevia hakemuksia. Näiden liittymäperusteiden avulla varmistetaan, että parisuhteen osapuolten ja sen jäsenvaltion välillä, jonka tuomioistuin on asiassa toimivaltainen, on läheinen yhteys. Nämä tuomioistuimet voivat luopua toimivallasta, jos niiden kansallisessa laissa ei säädetä rekisteröidyistä parisuhteista. Tämä mahdollisuus ei kuitenkaan koske sen jäsenvaltion tuomioistuimia, jossa parisuhde on rekisteröity. Siltä varalta, että millään tuomioistuimella ei ole tämän asetuksen muiden säännösten nojalla toimivaltaa, asetukseen on sisällytetty toissijaista toimivaltaa koskeva sääntö, jonka avulla ehkäistään oikeussuojan epäämisen riski.
- (17) Oikeudenkäytön toimivuus edellyttää sen varmistamista, ettei kahdessa jäsenvaltiossa tehdä keskenään ristiriitaisia päätöksiä. Sitä varten tässä asetuksessa olisi säädettävä yleisistä menettelysäännöistä tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22 päivänä joulukuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001²¹ tapaan.
- (18) Jotta voidaan helpottaa rekisteröidyn parisuhteen osapuolten omaisuuden hoitoa, olisi osapuolten kaikkeen omaisuuteen sovellettava sen valtion lakia, jossa parisuhde on rekisteröity, vaikka kyseessä ei olisi jäsenvaltion lainsäädäntö.
- (19) Jotta jäsenvaltion tuomioistuinten olisi helpompi soveltaa toisen jäsenvaltion lainsäädäntöä, ne voivat hankkia tietoa toisen valtion laista 28 päivänä toukokuuta 2001 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2001/470/EY²² luodun siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston avulla.
- (20) Jäsenvaltioiden tuomioistuimet voivat yleistä etua koskevien seikkojen perusteella poikkeustilanteissa soveltaa kansainvälisesti pakottavaa säännöstä, jos jäsenvaltiot pitävät säännöksen noudattamista olennaisen tärkeänä poliittisen, sosiaalisen tai taloudellisen järjestelmänsä turvaamiseksi. Lisäksi jäsenvaltioiden tuomioistuimille olisi annettava poikkeustilanteissa mahdollisuus olla soveltamatta ulkomaista lakia, jos tämä olisi tietyssä tapauksessa selvästi vastoin tuomioistuinvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*).
- (21) Tuomioistuinten ei kuitenkaan pidä voida soveltaa kansainvälisesti pakottavaan säännökseen perustuvaa poikkeusta eikä oikeusjärjestyksen perusteisiin perustuvaa poikkeusta estääkseen toisen jäsenvaltion lain soveltamisen tai kieltäytyäkseen toisessa jäsenvaltiossa tehdyn päätöksen tai virallisen asiakirjan tai tuomioistuimessa tehdyn sovinnon tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta, jos oikeusjärjestyksen perusteisiin perustuvan poikkeuksen soveltaminen olisi vastoin Euroopan unionin perusoikeuskirjaa ja

²¹ EYVL L 12, 16.1.2001, s. 1.

²² EYVL L 174, 27.6.2001, s. 25.

erityisesti sen 21 artiklaa, jossa kielletään kaikenlainen syrjintä. Tuomioistuinten ei myöskään pitäisi voida estää rekisteröityihin parisuhteisiin sovellettavan lain soveltamista pelkästään siksi, että tuomioistuINVALTION laissa ei tunneta rekisteröidyn parisuhteen käsitettä.

- (22) Koska eräissä valtioissa on käytössä kaksi oikeusjärjestystä tai säännöstöä tai useita oikeusjärjestyksiä tai säännöstöjä, joita sovelletaan tällä asetuksella säänneltäviin kysymyksiin, olisi säädettävä, missä määrin tämän asetuksen säännöksiä sovelletaan näiden valtioiden eri alueilla.
- (23) Koska jäsenvaltioissa tehtyjen päätösten vastavuoroinen tunnustaminen on yksi tämän asetuksen tavoitteista, asetuksessa olisi säädettävä asetukseen (EY) N:o 44/2001 perustuvista päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevista säännöksistä, jotka on tarvittaessa mukautettu vastaamaan tämän asetuksen kattaman alan erityisvaatimuksia. Sen vuoksi jäsenvaltio voi kieltäytyä tunnustamasta tai panemasta täytäntöön päätöstä, joka joko osittain tai kokonaisuudessaan koskee rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia näkökohtia, ainoastaan jos jäsenvaltion kansallisessa laissa ei säädetä rekisteröidyistä parisuhteista tai jos laissa säädetään erilaisista varallisuus oikeudellisista vaikutuksista.
- (24) Jotta voidaan ottaa huomioon jäsenvaltioissa käytössä olevat erilaiset tavat ratkaista rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisiin näkökohtiin liittyviä kysymyksiä, olisi tässä asetuksessa varmistettava virallisten asiakirjojen tunnustaminen ja täytäntöönpano. Virallisia asiakirjoja ei voida tunnustamisen osalta kuitenkaan rinnastaa tuomioistuinten päätöksiin. Virallisten asiakirjojen tunnustaminen merkitsee sitä, että asiakirjoilla on sisältönsä puolesta sama todistusvoima ja samat vaikutukset kuin kyseisillä asiakirjoilla on niiden alkuperäjäsenvaltiossa ja että asiakirjojen oletetaan olevan päteviä, ellei toisin osoiteta.
- (25) Vaikka rekisteröidyn parisuhteen varallisuus oikeudellisiin vaikutuksiin sovellettavaa lakia olisi sovellettava parisuhteen osapuolen ja kolmannen välisiin oikeussuhteisiin, on tämän lain oikeusvaikutuksista kuitenkin aiheellista säätää sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa parisuhteen osapuolella tai kolmannella on asuinpaikka, jotta varmistetaan kolmannen suojele. Kyseisen jäsenvaltion laissa voidaan säätää, että osapuoli voi vedota parisuhteensa varallisuus oikeudellisiin vaikutuksiin sovellettavaan lakiin kolmatta vastaan vain silloin kun jäsenvaltion laissa säädetyt rekisteröintiä tai julkaisemista koskevat vaatimukset on täytetty, paitsi jos kolmas on ollut tai hänen on täytynyt olla tietoinen rekisteröidyn parisuhteen varallisuus oikeudellisiin näkökohtiin sovellettavasta laista.
- (26) Koska jäsenvaltioiden on noudatettava tekemiään kansainvälisiä sitoumuksia, tämä asetus ei saisi vaikuttaa kansainvälisiin yleissopimuksiin, joissa yksi tai useampi jäsenvaltio on sopimuspuolena, kun tämä asetus annetaan. Johdonmukaisuus asetuksen yleisten tavoitteiden kanssa edellyttää kuitenkin, että jäsenvaltioiden välisissä suhteissa tällä asetuksella on etusija yleissopimuksiin nähden.
- (27) Koska tämän asetuksen tavoitteita, jotka ovat henkilöiden vapaa liikkuvuus Euroopan unionissa, rekisteröidyn parisuhteen osapuolten mahdollisuus järjestää varallisuus oikeudelliset suhteensa keskenään sekä suhteessa kolmansiin yhteiselämän ja omaisuudenjaon aikana sekä parempi ennakoitavuus ja oikeusvarmuus, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan ne voidaan tämän asetuksen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, Euroopan unioni voi toteuttaa

toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

- (28) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet ja erityisesti sen 7, 9, 17, 21 ja 47 artikla, joissa vahvistetaan yksityis- ja perhe-elämän kunnioittaminen, oikeus solmia avioliito ja perustaa perhe kansallisen lain mukaisesti sekä omistusoikeus, kielletään kaikenlainen syrjintä ja vahvistetaan oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja tuomioistuimeen. Jäsenvaltioiden tuomioistuinten olisi sovellettava tätä asetusta näitä oikeuksia ja periaatteita kunnioittaen.
- (29) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti [Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän asetuksen antamiseen ja soveltamiseen]/[Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti eivät osallistu tämän asetuksen antamiseen eikä se sido niitä eikä sitä sovelleta niihin, sanotun vaikuttamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamiseen].
- (30) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen antamiseen, se ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

I luku

Soveltamisala ja määritelmät

1 artikla **Soveltamisala**

1. Asetusta sovelletaan rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisiin näkökohtiin.
Sitä ei sovelleta etenkin vero-, tulli- tai hallintoasioihin.
2. Tässä asetuksessa 'jäsenvaltiolla' tarkoitetaan kaikkia jäsenvaltioita Tanskaa [, Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Irlantia] lukuun ottamatta.
3. Tämän asetuksen soveltamisalaan eivät kuulu seuraavat seikat:
 - a) rekisteröidyn parisuhteen oikeusvaikutukset yksilöihin,
 - b) osapuolten oikeustoimikelpoisuus,
 - c) elatusvelvoitteet,

- d) osapuolten väliset lahjat,
- e) jälkeen elävän osapuolen perintöoikeus,
- f) osapuolten keskinäiset yhtiöt,
- g) omaisuutta koskevien esineoikeuksien luonne ja tällaisten oikeuksien julkivarmistaminen.

2 artikla Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- a) 'varallisuusosoikeudellisilla vaikutuksilla' kaikkia niitä sääntöjä, jotka koskevat omistussuhteita osapuolten välillä sekä suhteessa kolmansiin ja jotka ovat suoraa seurausta parisuhteen rekisteröinnissä syntyvästä yhteydestä;
- b) 'rekisteröidyllä parisuhteella' laissa säädettyä kahden henkilön yhteiselämää, jonka viranomainen rekisteröi;
- c) 'virallisella asiakirjalla' asiakirjaa, joka on alkuperäjäsenvaltiossa virallisesti laadittu tai rekisteröity virallisena asiakirjana ja
 - i) jonka virallisuus liittyy asiakirjan allekirjoitukseen ja sisältöön, ja
 - ii) jonka virallisuuden on vahvistanut viranomainen tai muu tähän tarkoitukseen valtuutettu virallinen tahon;
- d) 'päätokeellä' rekisteröidyn parisuhteen varallisuusuhjeita koskevaa jäsenvaltion tuomioistuimen päätöstä riippumatta siitä, kutsutaanko päätöstä tuomioistuinratkaisuksi, tuomioksi, määräykseksi, täytäntöönpanomääräykseksi tai joksikin muuksi, samoin kuin oikeudenkäyntikuluja koskevaa tuomioistuimen virkamiehen päätöstä;
- e) 'alkuperäjäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa päätös on tehty, rekisteröintiä koskeva asiakirja tai virallinen asiakirja on laadittu tai jossa yhteisen omaisuuden jakamista koskeva tai muu asiakirja on laadittu lainkäyttöelimen tai sen valtuuttaman tahon toimesta tai luona;
- f) 'pyynnön vastaanottavalla jäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa pyydetään tunnustamaan ja/tai panemaan täytäntöön päätös, rekisteröintiä koskeva asiakirja, virallinen asiakirja tai lainkäyttöelimen tai sen valtuuttaman tahon toimesta tai luona laadittu yhteisen omaisuuden jakamista koskeva tai muu asiakirja;
- g) 'tuomioistuimella' jäsenvaltioiden toimivaltaisia lainkäyttöelimiä, jotka käyttävät tuomiovaltaa rekisteröityjen parisuhteiden varallisuusosoikeudellisia vaikutuksia koskevissa asioissa, sekä muita viranomaisia tai henkilöitä, jotka jäsenvaltioiden lainkäyttöelimet ovat valtuuttaneet tai nimenneet hoitamaan tässä asetuksessa tarkoitettuja tuomiovaltaan liittyviä tehtäviä;

- h) 'tuomioistuimessa tehdyllä sovinnolla' tuomioistuimen hyväksymää tai menettelyn kuluessa tuomioistuimessa tehtyä sovintoa rekisteröidyn parisuhteen varallisuus oikeudellisia vaikutuksia koskevassa asiassa.

II luku

Toimivalta

3 artikla

Toimivalta toisen osapuolen kuollessa

1. Jäsenvaltion tuomioistuimilla, joissa on pantu vireille toisen osapuolen perintöasiaa koskeva kanne [*toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten ja virallisten asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston*] asetuksen (EU) N:o .../... nojalla, on toimivalta myös kanteeseen liittyvissä parisuhteen varallisuus oikeudellisia vaikutuksia koskevissa kysymyksissä.
2. Tuomioistuin voi luopua toimivallasta, jos sen lainsäädännössä ei tunneta rekisteröidyn parisuhteen käsitettä. Siinä tapauksessa toimivaltainen tuomioistuin määräytyy 5 artiklan mukaisesti.

4 artikla

Toimivalta osapuolten erotessa

Jäsenvaltion tuomioistuimilla, joille on osoitettu rekisteröidyn parisuhteen purkamista tai pätemättömäksi julistamista koskeva hakemus, on myös toimivalta päättää hakemukseen liittyvistä varallisuus oikeudellisista vaikutuksista, jos osapuolet ovat sopineet asiasta.

Osapuolet voivat sopia asiasta milloin tahansa, myös kesken menettelyn. Jos asiasta sovitaan ennen menettelyä, on sopimus laadittava kirjallisena ja kummankin osapuolen on päivättävä ja allekirjoitettava se.

Jos osapuolet eivät ole sopineet asiasta, toimivalta määräytyy 5 artiklan mukaisesti.

5 artikla

Muu toimivalta

1. Lukuun ottamatta 3 ja 4 artiklassa mainittuja tapauksia rekisteröidyn parisuhteen varallisuus oikeudellisia vaikutuksia koskevassa menettelyssä toimivaltaisista ovat sen jäsenvaltion tuomioistuimet,
 - a) jossa osapuolilla on yhteinen asuinpaikka, tai
 - b) jossa osapuolilla oli viimeinen yhteinen asuinpaikka, jos jompikumpi asuu siellä edelleen, tai

- c) jossa vastaajalla on asuinpaikka, tai
 - d) jossa parisuhde on rekisteröity.
2. Edellä 1 kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitetut tuomioistuimet voivat luopua toimivallasta, jos niiden lainsäädännössä ei tunneta rekisteröidyn parisuhteen käsitettä.

6 artikla **Toissijainen toimivalta**

Jos millään tuomioistuimella ei ole 3, 4 tai 5 artiklan nojalla toimivaltaa tai jos tuomioistuin on luopunut toimivallasta, jäsenvaltion tuomioistuimet ovat toimivaltaisia, jos

- a) toisella tai kummallakin osapuolella on omaisuutta tämän jäsenvaltion alueella; tällöin tuomioistuimen toimivalta koskee pelkästään kyseistä omaisuutta, tai
- b) kumpikin osapuoli on kyseisen jäsenvaltion kansalainen, tai jos kyseessä on Yhdistynyt kuningaskunta tai Irlanti, kummallakin osapuolella on kyseisessä jäsenvaltiossa kotipaikka.

7 artikla **Varatoimivalta**

Jos millään jäsenvaltion tuomioistuimella ei ole 3, 4, 5 tai 6 artiklan nojalla toimivaltaa tai jos tuomioistuin on luopunut toimivallasta, jäsenvaltion tuomioistuimet voivat poikkeuksellisesti ja edellyttäen, että asialla on riittävän läheinen yhteys kyseiseen jäsenvaltioon, päättää rekisteröityjen parisuhteiden varallisuusoikeudellisista vaikutuksista, jos menettely osoittautuu mahdottomaksi tai menettelyä ei voida olosuhteet huomioiden kohtuudella panna vireille tai toteuttaa jossakin kolmannessa valtiossa.

8 artikla **Vastakanne**

Tuomioistuimella, jossa asia on vireillä 3, 4, 5, 6 tai 7 artiklan nojalla, on toimivalta käsitellä myös vastakanne, jos vastakanne kuuluu tämän asetuksen soveltamisalaan.

9 artikla **Asian paneminen vireille tuomioistuimessa**

Asian katsotaan tulleen vireille tuomioistuimessa:

- a) ajankohtana, jona haastehakemus tai vastaava asiakirja jätetään tuomioistuimeen, mikäli kantaja ei ole sen jälkeen jättänyt toteuttamatta häneltä edellytetyjä toimia haasteen antamiseksi tiedoksi vastaajalle, tai
- b) jos asiakirja on annettava tiedoksi ennen sen jättämistä tuomioistuimeen, ajankohtana, jona tiedoksiannosta vastaava viranomais ottaa sen vastaan, mikäli kantaja ei ole sen

jälkeen jättänyt toteuttamatta häneltä edellytetyjä toimia asiakirjan jättämiseksi tuomioistuimeen.

10 artikla

Toimivallan tutkiminen

Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa vireille pantu kanne koskee rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisiin näkökohtiin liittyvää asiaa, jossa tuomioistuin ei tämän asetuksen mukaan ole toimivaltainen, sen on omasta aloitteestaan ilmoitettava, ettei sillä ole toimivaltaa.

11 artikla

Tutkittavaksi ottamisen edellytysten tutkiminen

1. Jos vastaaja, jonka asuinpaikka on muussa valtiossa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa kanne on pantu vireille, ei tule saapuville, toimivaltaisen tuomioistuimen on keskeytettävä asian käsittely, kunnes on selvitetty, että vastaajalla on ollut mahdollisuus saada haastehakemus tai vastaava asiakirja riittävän ajoissa voidakseen vastata asiassa tai että on toteutettu kaikki tätä varten tarpeelliset toimenpiteet.
2. Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa 13 päivänä marraskuuta 2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1393/2007²³ 19 artiklaa sovelletaan tämän artiklan 1 kohdan säännösten sijasta, jos haastehakemus tai vastaava asiakirja on täytynyt toimittaa jäsenvaltiosta toiseen kyseisen asetuksen mukaisesti.
3. Jos asetuksen (EY) N:o 1393/2007 säännöksiä ei voida soveltaa, sovelletaan oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta ulkomaille siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa koskevan 15 päivänä marraskuuta 1965 tehdyn Haagin yleissopimuksen 15 artiklaa, jos haastehakemus tai vastaava asiakirja on täytynyt toimittaa ulkomaille kyseisen yleissopimuksen mukaisesti.

12 artikla

Vireilläolo

1. Jos eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa nostetaan samojen asianosaisten välillä samaa asiaa koskevia kanteita, tuomioistuimen, jossa kanne on nostettu myöhemmin, on omasta aloitteestaan keskeytettävä asian käsittely, kunnes on ratkaistu, että tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa se tuomioistuin, jossa kanne on nostettu ensin, vahvistaa kuuden kuukauden kuluessa, paitsi jos tämä on mahdotonta poikkeuksellisten seikkojen takia, olevansa toimivaltainen. Tuomioistuin, jossa kanne on nostettu ensin, ilmoittaa toiselle tuomioistuimelle, jossa kanne on nostettu myöhemmin, tämän pyynnöstä päivämäärän, jona kanne on nostettu, sekä toteaa, katsooko se olevansa

²³ EUVL L 324, 10.12.2007, s. 79.

asiassa toimivaltainen, tai ilmoittaa ajankohdan, johon mennessä se voi ratkaista kysymyksen toimivallasta.

3. Kun on ratkaistu, että se tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen, tuomioistuimen, jossa kanne on myöhemmin nostettu, on jätettävä asia tutkimatta.

13 artikla

Toisiinsa liittyvät kanteet

1. Jos eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa vireillä olevat kanteet liittyvät toisiinsa, tuomioistuin, jossa kanne on nostettu myöhemmin, voi keskeyttää asian käsittelyn.
2. Jos nämä kanteet ovat vireillä ensimmäisessä oikeusasteessa, tuomioistuin, jossa kanne on nostettu myöhemmin, voi osapuolen pyynnöstä myös jättää asian tutkimatta, jos tuomioistuin, jossa kanne on ensin pantu vireille, on toimivaltainen tutkimaan kyseiset kanteet ja jos niiden yhdistäminen on tämän tuomioistuimen lain mukaan sallittua.
3. Tätä artiklaa sovellettaessa kanteiden katsotaan liittyvän toisiinsa silloin kun niiden välillä on niin läheinen yhteys, että kanteet on syytä käsitellä ja ratkaista yhdessä, jotta kanteiden ratkaiseminen erillään ei johtaisi ristiriitaisiin ratkaisuihin.

14 artikla

Välitoimet ja turvaamistoimet

Jäsenvaltion lain mukaisia välitoimia tai turvaamistoimia voidaan pyytää kyseisen valtion tuomioistuimilta myös silloin, kun toisen jäsenvaltion tuomioistuimet ovat tämän asetuksen mukaan toimivaltaisia tutkimaan pääasian.

III luku

Sovellettava laki

15 artikla

Sovellettavan lain määräytyminen

Parisuhteen varallisuus oikeudellisiin vaikutuksiin sovelletaan sen valtion lainsäädäntöä, jossa parisuhde on rekisteröity.

16 artikla

Lainvalintasäännön yleispätevyys

Tämän luvun säännösten mukaan määräytyvää lainsäädäntöä sovelletaan, vaikka kyseessä ei olisi jäsenvaltion lainsäädäntö.

17 artikla

Kansainvälisesti pakottava säännös

Tämän asetuksen säännöksillä ei voida rajoittaa sellaisten pakottavien säännösten soveltamista, joiden noudattamista jäsenvaltio pitää niin olennaisen tärkeänä yleisten etujensa, kuten poliittisen, sosiaalisen tai taloudellisen järjestelmän turvaamiseksi, että niitä on sovellettava kaikissa niiden soveltamisalaan kuuluvissa tilanteissa riippumatta siitä, mitä lakia rekisteröidyn parisuhteen varallisuusosoikeudellisiin vaikutuksiin muutoin tämän asetuksen nojalla sovellettaisiin.

18 artikla

Tuomioistuinvaltion oikeusjärjestyksen perusteet

1. Tämän asetuksen mukaan määräytyvän lain säännöstä voidaan olla soveltamatta ainoastaan, jos sen soveltaminen on selvästi vastoin oikeuspaikan oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*).
2. Tämän asetuksen mukaan määräytyvän lain säännöksen soveltamista ei voida pitää oikeuspaikan oikeusjärjestyksen perusteiden vastaisena pelkästään sillä perusteella, että oikeuspaikan lainsäädännössä ei tunneta rekisteröidyn parisuhteen käsitettä.

19 artikla

Takaisin- ja edelleenviittauksen (*renvoi*) poissulkeminen

Kun tämän asetuksen nojalla on sovellettava tietyn valtion lakia, sovelletaan kyseisessä valtiossa voimassa olevia aineellisen oikeuden sääntöjä kansainvälisen yksityisoikeuden sääntöjä lukuun ottamatta.

20 artikla

Valtiot, joiden eri alueilla on omat oikeusjärjestyksensä

Jos valtioon kuuluu useita alueita, joilla kullakin on oma oikeusjärjestyksensä tai tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia asioita koskeva säännöstönsä,

- a) viittauksella tällaisen valtion lainsäädäntöön tarkoitetaan tämän asetuksen nojalla sovellettavaa lakia määritettäessä asianomaisella alueella voimassa olevaa lainsäädäntöä;
- b) viittauksella kyseisessä valtiossa olevaan asuinpaikkaan tarkoitetaan asuinpaikkaa asianomaisella alueella;
- c) viittauksella kansalaisuuteen tarkoitetaan tämän valtion lain mukaan määräytyvää aluetta tai, jos asiaa koskevia sääntöjä ei ole, osapuolten valitsemaa aluetta, tai jos valintaa ei ole tehty, aluetta, johon osapuolella tai osapuolilla on läheisimmät yhteydet.

IV luku

Tunnustaminen, täytäntöönpanokelpoisuus ja täytäntöönpano

1 JAKSO

PÄÄTÖKSET

1 alajakso

Tunnustaminen

21 artikla

Päätösten tunnustaminen

1. Jäsenvaltiossa tehty päätös tunnustetaan muissa jäsenvaltioissa ilman eri menettelyä.
2. Jos kysymys päätöksen tunnustamisesta sellaisenaan on riidan kohteena, voi jokainen, jonka etua päätöksen tunnustaminen koskee, pyytää asetuksen (EY) N:o 44/2001 [38–56] artiklassa tarkoitetussa menettelyssä vahvistettavaksi, että päätös on tunnustettava.
3. Jos kysymys päätöksen tunnustamisesta tulee esille jäsenvaltion tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa ja tuon asian ratkaisu riippuu päätöksen tunnustamisesta, on asiaa käsittelevä tuomioistuin toimivaltainen ratkaisemaan tunnustamista koskevan kysymyksen.

22 artikla

Päätöksen tunnustamatta jättämisen perusteet

Päätöstä ei tunnusteta, jos

- a) tunnustaminen on selvästi vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*), missä tunnustamista pyydetään;
- b) päätös on tehty poisjäänyttä vastaajaa vastaan eikä haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ole annettu tiedoksi vastaajalle riittävän ajoissa ja siten, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa, paitsi jos vastaaja ei ole hakenut päätökseen muutosta, vaikka olisi voinut niin tehdä;
- c) päätös on ristiriidassa sellaisen päätöksen kanssa, joka on tehty samojen asianosaisten välillä siinä jäsenvaltiossa, missä tunnustamista pyydetään;

- d) päätös on ristiriidassa toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa valtiossa samaa asiaa koskevan ja samojen asianosaisten välillä aikaisemmin tehdyn päätöksen kanssa ja viimeksi mainittu päätös täyttää ne edellytykset, jotka ovat tarpeen sen tunnustamiseksi siinä jäsenvaltiossa, missä tunnustamista pyydetään.

23 artikla

Kielto tutkia päätöksen tehneen tuomioistuimen toimivalta

1. Alkuperäjäsenvaltion tuomioistuinten toimivaltaa ei saa tutkia.
2. Edellä 18 artiklassa tarkoitettua oikeusjärjestyksen perusteita koskevaa kieltäytymisperustetta ei sovelleta 3–8 artiklan säännöksiin, jotka koskevat tuomioistuimen toimivaltaa.

24 artikla

Sovellettavan lainsäädännön eroavuus

Rekisteröidyn parisuhteen varallisuus oikeudellisia näkökohtia koskevan päätöksen tai sen osan tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta ei voida kieltäytyä sillä perusteella, että sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään, ei tunneta rekisteröidyn parisuhteen käsitettä tai ei säädetä vastaavista varallisuus oikeudellisista vaikutuksista.

25 artikla

Kielto tutkia uudelleen asiaratkaisu

Ulkomaista päätöstä ei saa sen sisältämän asiaratkaisun osalta ottaa missään tapauksessa uudelleen tutkittavaksi.

26 artikla

Asian käsittelyn keskeyttäminen

Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa pyydetään toisessa jäsenvaltiossa tehdyn päätöksen tunnustamista, tuomioistuin voi lykätä asian käsittelyä, jos päätökseen on haettu muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin.

2 alajakso

Täytäntöönpano

27 artikla

Täytäntöönpanokelpoiset päätökset

Jäsenvaltiossa tehty ja siellä täytäntöönpanokelpoinen päätös ja tuomioistuimessa tehty sovinto on pantava muissa jäsenvaltioissa täytäntöön asetuksen (EY) N:o 44/2001 [38–56 artiklan ja 58] artiklan mukaisesti.

2 JAKSO

VIRALLISET ASIAKIRJAT JA TUOMIOISTUIMESSA TEHDYT SOVINNOT

28 artikla

Virallisten asiakirjojen tunnustaminen

1. Jäsenvaltiossa laaditut viralliset asiakirjat on tunnustettava muissa jäsenvaltioissa, ellei niiden pätevyyttä ole riitautettu sovellettavan lainsäädännön mukaisesti ja ellei tunnustaminen ole selvästi vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*), missä tunnustamista pyydetään.
2. Virallisten asiakirjojen tunnustaminen merkitsee, että asiakirjoilla on sisältönsä puolesta sama oikeusvaikutus ja että asiakirjojen oletetaan olevan päteviä.

29 artikla

Virallisten asiakirjojen täytäntöönpanokelpoisuus

1. Viralliset asiakirjat, jotka on laadittu jossakin jäsenvaltiossa ja jotka ovat siellä täytäntöönpanokelpoisia, on hakemuksesta julistettava täytäntöönpanokelpoisiksi toisessa jäsenvaltiossa asetuksen (EY) N:o 44/2001 [38–57] artiklan mukaisessa menettelyssä.
2. Tuomioistuim, jolta haetaan asetuksen (EY) N:o 44/2001 [43 ja 44] artiklan mukaisesti muutosta, voi evätä virallisen asiakirjan julistamisen täytäntöönpanokelpoiseksi tai kumota täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tehdyn päätöksen ainoastaan, jos virallisen asiakirjan täytäntöönpano olisi selvästi vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*), missä täytäntöönpanoa pyydetään.

30 artikla

Tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen tunnustaminen ja täytäntöönpanokelpoisuus

Tuomioistuimessa tehdyt sovinnot, jotka ovat alkuperäjäsenvaltiossa täytäntöönpanokelpoisia, on tunnustettava toisessa jäsenvaltiossa ja julistettava siellä täytäntöönpanokelpoisiksi asianosaisen pyynnöstä samoin edellytyksin kuin viralliset asiakirjat. Tuomioistuim, jolta haetaan asetuksen (EY) N:o 44/2001 [42 tai 44] artiklan mukaisesti muutosta, voi evätä tuomioistuimessa tehdyn sovinnon julistamisen täytäntöönpanokelpoiseksi tai kumota täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tehdyn päätöksen ainoastaan, jos tuomioistuimessa tehdyn sovinnon täytäntöönpano olisi selvästi vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*), missä täytäntöönpanoa pyydetään.

V luku

Oikeusvaikutukset suhteessa kolmansiin

31 artikla

Oikeusvaikutukset suhteessa kolmansiin

1. Rekisteröidyn parisuhteen varallisuus oikeudelliset vaikutukset osapuolen ja kolmannen väliseen oikeussuhteeseen kuuluvat 15 artiklan nojalla sen valtion lain piiriin, jossa parisuhde on rekisteröity.
2. Jäsenvaltion laissa voidaan kuitenkin säätää, että parisuhteen osapuoli ei voi vedota sovellettavaan lakiin kolmatta vastaan, jos toisella osapuolista tai kolmannella on asuinpaikka kyseisen jäsenvaltion alueella ja jäsenvaltion laissa säädettyjä julkaisemista tai rekisteröintiä koskevia vaatimuksia ei ole täytetty, paitsi jos kolmas on ollut tai hänen on täytynyt olla tietoinen rekisteröidyn parisuhteen varallisuus oikeudellisiin vaikutuksiin sovellettavasta laista.
3. Sen jäsenvaltion laissa, jossa kiinteä omaisuus sijaitsee, voidaan säätää 2 kohtaa vastaavasta säännöstä, joka koskee rekisteröidyn parisuhteen osapuolen ja kolmannen välisiä oikeussuhteita kyseisen omaisuuden osalta.

VI luku

Yleiset loppusäännökset

32 artikla

Suhde voimassa oleviin kansainvälisiin yleissopimuksiin

1. Tämä asetus ei vaikuta sellaisten tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia kysymyksiä koskevien kahden- tai monenvälisten yleissopimusten soveltamiseen, joiden sopimuspuoli yksi tai useampi jäsenvaltio on tätä asetusta annettaessa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta perussopimuksen 351 artiklan mukaisia jäsenvaltioiden velvoitteita.
2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, tätä asetusta sovelletaan jäsenvaltioiden välisissä suhteissa ensisijaisena sellaisiin tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia kysymyksiä koskeviin yleissopimuksiin nähden, joiden sopimuspuolia jäsenvaltiot ovat.

33 artikla

Yleisön ja toimivaltaisten viranomaisten saataville asetettavat tiedot

1. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle viimeistään [...] yhdellä tai useammalla sopivaksi katsomallaan virallisella kielellä:
 - a) rekisteröityjen parisuhteiden varallisuus oikeudellisia näkökohtia koskevan kansallisen lainsäädännön ja menettelyjen kuvaus sekä asianomaiset säädöstekstit,
 - b) kansalliset säännökset, jotka koskevat 31 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja oikeusvaikutuksia suhteessa kolmansiin.
2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikista näiden säännösten myöhemmistä muutoksista.
3. Komissio saattaa 1 ja 2 kohdan mukaisesti ilmoitetut tiedot julkisesti saataville asianmukaisin keinoin, erityisesti siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston monikielisen internetsivuston kautta.

34 artikla

Uudelleentarkastelu

1. Komissio esittää Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta [viisi vuotta asetuksen soveltamisen alkamisen jälkeen] ja sen jälkeen viiden vuoden välein. Kertomukseen liitetään tarvittaessa tämän asetuksen mukauttamiseen tähtääviä ehdotuksia.
2. Tätä varten jäsenvaltioiden on annettava komissiolle asianmukaiset tiedot tämän asetuksen soveltamisesta niiden tuomioistuimissa.

35 artikla

Siirtymäsäännökset

1. Tämän asetuksen II ja IV luvun säännöksiä sovelletaan asetuksen soveltamisen alkamispäivän jälkeen vireille pantuihin oikeudenkäynteihin, laadittuihin virallisiin asiakirjoihin, tuomioistuimissa tehtyihin sovintoihin ja tehtyihin päätöksiin.
2. Jos oikeudenkäynti alkuperäjäsenvaltiossa on käynnistetty ennen tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivää, kyseisen päivän jälkeen tehdyt päätökset tunnustetaan ja pannaan täytäntöön IV luvun säännösten mukaisesti, kunhan asiassa sovellettavat toimivaltasäännöt vastaavat II luvun säännöksissä tarkoitettuja sääntöjä.
3. Asetuksen III luvun säännöksiä sovelletaan vain rekisteröidyn parisuhteen osapuoliin.

36 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tätä asetusta sovelletaan [vuoden kuluttua sen voimaantulopäivästä].

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty [...] [...].

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja